

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

3 Lei ex.

3 Lei ex.

In jurul mișcării studentești

Arad, 26 Februarie.

Nici prin gând nu ne trece să tăgăduim că mișcarea studentească nu are, la baza ei, instigațiile criminale împotriva siguranței statului și ordinii stabilite. Dușmanii românilor și-au dat bine seama că tramvările organizate în sânul studențimii le pot aduce servicii cu mult mai mari decât dacă ar mătura în dosul unor organizații politice sau ar provoca o mișcare din partea oricărei alte categorii de cetățeni. Pe lângă faptul că studențimea reprezintă clasa intelectuală și conducătoare de mâine, dar o mișcare a ei antrenează, dacă nu în mod efectiv, dar într-o „neutralitate binevoitoare”, lumea părintilor a rudelor tinerilor universitari. Mișcarea, cu mici fluctuații, este în ascendență și problema devine tot mai grea de rezolvat. Întinderea ei se poate evidenția și din faptul că teologii din orașul nostru (și teologii sunt cei mai puțin indicați să facă acte de indisciplină socială) au aderat la grevă.

Nu tăgăduim iarăși că orice măsură preventivă și represivă împotriva acestor mișcări care amenință direct interesele statului trebuie să aibă aprobarea tuturor sentimentelor românești. Se pune însă întrebarea dacă măsurile de ordine administrativ și disciplinar școlar sunt, ele singure, suficiente ca să aducă îndreptarea acestui simptom de morbo social. Căci, în fond, mișcarea studentească nu este decât efectul unui bol de care suferă, de câțiva vreme, societatea românească.

Cercetând mai amănunțit circumstanțele înconjurătoare se îndreptărează concluzia că numai instigațiile criminale au provocat rebeliunea morală a studențimii. Ușurința dușmanilor n-au făcut decât să găsească un teren propriu pe care să arunce sămânța turburării. Și terenul acesta trebuie cercetat și făcut refractar la orice tentație de a se slăbi creditul moral al țării noastre și a se produce confuziune și neîncredere în țara organizației de Stat. Treaba e grea, și multe dificultăți cari se pun în calea unei asemenea opere de asanare, dau măsura gravității situației. Debandada morală a studențimii nu poate fi potolită cu totul decât în ziua când întreaga societate românească de azi va poroi pe drumul unei radicale prefaceri sufletești. Cum este cu putință ca suferințele și mințile tinere cari se adapă de la isorul etic al științei dar cari n-au practica vieții, să reziste spectacolului lipsit de orice înălțare sufletească și cu desăvârșire amoral pe care îl oferă toate straturile sociale?

Să începem de sus. O politică de partid meschină și ba-bară, care calcă la picioare tradiția, respectul, conștiința, sentimentele românești și dragostea de patrie; un vâlmășag de cele mai înșirătoare patimi altoite, ca un semn dumnezeesc de neîntrebarea omului, peste liniștea senină ce ar fi trebuit să urmeze independenței idealului național; delațiune și pongerie în fața străinilor.

Clasa mijocie, funcționarească și profesionistă, bântuită de imoralitate și cupiditate, și lipsită de orice discernământ care să-i arate limitele corectitudinii. Un comerț și o industrie roasă de viermele intrusului care confundă activitatea cinstită negustorească cu pirateria.

Și, la bază, o clasă țărănească la care găsești, e drept, sănătatea morală care lipsește celorlalte, dar care este complet nepregătită pentru marile forme de emancipare: improprietățile și sufragiul universal.

Și, pe deasupra acestor rele cari stăpânește o mare parte a societății, se întinde peste toți, uitarea trecutului, lipsa oricărui cult pentru oameni și lucrurile de odinioară. În cercetarea cărora se găsește isvorul de apă vie ce va să aducă prefacerea. În afară de inițiativele oficiale, morții noștri chiar cei mai apropiați sunt dați uitării, pe dealurile și văile gorului româneesc cruci putrezite și strămbate de ploii și vântului, plâng, în solitudine ingratitudinii, pe aceia pe cari noi am uitat să-i plângem. Umbrile mari ale trecutului trec prin etapele veșniciei, pe cari noi le numim aniversări, în fața complectei noastre indiferențe. Iar marii noștri poeți și scriitori disparuți, ce pot sta cu cinstă alături de Petofi și de Jokai pe cari îi săvește, cu fanatica frenze, un neam întreg — la orice prilej cerșesc înzadar, pentru amintirea lor, gologanul din care să se toarne simbolul de bronz al gloriei lor nume.

Oare acest spectacol al societății românești nu impresionează sufletele tinere, bucurioase să adăpostască un ideal pe care li-l oferă luminarea minții lor prin învățătură? Și impresiunea aceasta nu provoacă ea oare acea revoltă subconștientă tradusă prin acte de recalcitrantă, fără sens, cari poartă pecetea unei protestări ce nu o pot defini? În sufletul lor curat, răsvățirea acea inconștientă îi face să refuze ideea existenței unor instigații criminale și aceasta este toată explicația psihologică a situației.

Spunea ieri, într-un articol, un președinte preot, că un pelerinaj la Ierusalim al drept-credincioșilor români ar putea să ajute la reîntoarcerea de pe calea rătăcirii. Ne trebuie însă, mai înainte, un pelerinaj la Canossa. Cu ceușa păcatelor noastre pe cap și desbrăcați de orice gânduri rele să ne tirim la mormintele părăsite, să aducem închinarea noastră marilor morți ai neamului și să invocăm, împotriva neînduplecării geniu rău, iadurătorul lor soră-jin, cerându-le o fărmă din eterna lor forță morală care priveghează deapănarea destinației neamului românesc.

Plecarea dlui Hiott din Praga

PRAGA, 25. — Președintele Masaryk a primit Dumnică pe d. Hiott, ministru al României, în audiență de adio. D. Beneș a oferit în onoarea dlui Hiott, un supeu la care a participat corpul diplomatic, reprezentantul președintelui Masaryk, precum și reprezentanții parlamentului, ai guvernului, armatei și municipalității din Praga.

După ce d. Beneș a ridicat un toast în sănătatea dlui Hiott, acesta din urmă accentuază în discursul său de mulțumire, marea importanță politică, a alianței solide stabilită între cele două state.

Ungaria cere despăgubiri pentru șoselele și apele din Ardeal

D. R. Opreanu, directorul general al apelor, a fost delegat de guvern să apere interesele României față de pretențiunile ungarilor, cari ceruse Comisiei de reparații dela Paris pentru drumurile, șoselele și apele din Transilvania o sumă fantastică drept despăgubiri.

D. Orea nu a plecat la Paris, unde va lua parte la discuții și va combate împreună cu delegații aflați deja la Paris, cererile ungarilor.

Com exploatează ungurii numele lui Jokai

Arad, 26 Febr.

Centenarul lui Jokai e un nou prilej — bine-venit pentru soviniștii unguri de a face din numele acestui mare scriitor un steag roșu-alb-verde al visurilor lor de fiecare zi.

Folosindu-se de acest centenar, redactorul foli budapestane „Magyar Bibliofil Szemle”, s'a adresat mai multor scriitori, învățați și profesori europeni, africani, americani și asiatici, cerându-le articole despre Mașinile Jokai și despre poporul maghiar.

Printre cei cari s-au grăbit cu răspunsul se numără și sălciiul hermafrodit intelectual, omul fără țară Romain Rolland. Acest așa zis umanitarist se scuza, că nu cunoaște indeajuns opera lui Jokai pentru a se ocupa cu competență de ea, dar declară „că simte o mare simpatie față de eroica și nenorocita patrie maghiară”.

Cum? De ce e așa nenorocită această Ungarie actuală?... Pentru că numai poate oprirea alte popoare setoase de libertate?... Sau, poate, pentru că geme sub dictatura atroce a unei oligarhii decăzute? Autorul lui „Jean Cristoph” desigur depânge și el, în nemțofilia lui, desmembrarea monarhiei blestemată a Habsburgilor.

Să-i fie de bine!...

Și cine credeți că mai plânge pe ruinele Ungariei Sfântului Stefan?

Mahatma Gandhi!

Profetul indian vorbește în scrisoarea adresată redactorului budapestan despre „suferințele asuprite” poporului maghiar care îndură ca și poporul său. Vorbe în vânt! Vorbe goale!... Și unul și altul vorbesc de lucruri despre care habar n'au. Dala profetului indian nu ne așteaptă să fie la curent cu stările de lucruri din aceste părți ale globului. Dar dela „stie toate”, dela autorul de interminabile cărți marelui Romain Rolland ne așteaptă să scrie în mai buna cunoștință de cauză. Dala învățații nemți, cărora le-a desăfăcut toată viața curelele dela ghețe, ar fi trebuit să imprumute mai mult respect pentru adevăr.

Dar, poate, scrisoarea redactorului dela „Magyar Bibliofil Szemle” ar fi îndușoșit intrată în sufletul de fată bătrână al acestui neamotranțez, încât s'a fi uitat că-i inscrie în multe societăți unam tariste. Altcum, nu ne putem explica, cum a sărit deodată să apere „nenorocita patrie maghiară”.

Drepturile României

În vederea coordonării lucrărilor privitoare la executarea tratatelor în legătură cu drepturile României, a avut loc la minișterul de externe o conferință la care au luat parte doi miniștri Vintilă Bărbănuș și I. G. Duca, precum și d. Langa Răscanu, ministru plenipotențiar, Carp, directorul afacerilor externe, Em. Giuan, directorul general al tratatelor și despăgubirilor de război din

NOTE

ministrelor de finanțe și C. Telanu, directorul dătoriei publice.

S'a hotărât instituirea unei comisii permanente pe lângă ministerul de externe, compusă din d. Langa Răscanu, Carp și Giuan, care să examineze toate dispozițiile din tratatele de pace referitoare la România, precum și cele în legătură indirectă cu drepturile României.

Comisiunea se va documenta asupra chestiunii dătoriei în raiale și caracterului lor, fiindu-se seama de situația specială a

României care, singură dintre toți, a fost nevoită să ducă războiul până în 1920.

De asemenea, comisiunea se va documenta asupra chestiunii despăgubirilor de război și tuturor discuțiilor ce au avut loc în această privință în diferitele conferințe interaliate; asupra chestiunii dătoriei față de ungari în legătură cu repația față de comisiunea de reparații și acordul dela Innsbruck, precum și asupra tuturor chestiunilor privitoare la acordurile foner-

O fortăreață financiară

Citind bilanțul „Băncii Românești”.

Arad, 26 Febr.

În numărul dela 21 Februarie ziarul „Vitorul” a publicat bilanțul „Băncii Românești”. Acest bilanț este prea concret, pentru a să și poată face omul o idee de detalii, despre averea formidabilă, a unei administrații o oglindite. Cu toate acestea, faptul de a vedea socoteli despre o avere românească de 2850 milioane (totalul activelor constituie în sine un titlu de mândrie națională pentru orice bun patriot.

Pătura noastră intelectuală abia acum începe să se familiarizeze cu problemele economice. Pe măsura progresului cel facem în această familiarizare, suntem în stare să ne dăm seama de importanța națională economică, ce trebuie să o aibă elementul românesc în țara românească. În timpul din urmă auzim tot mai des formulându-se păreri — bune ori rele, lucrul principal e că sânt rostite, — în materie economică, din partea intelectualilor noștri. Imi pare bine să constat această schimbare. Cu cât ne vom ocupa mai serios de aceste importante chestiuni, vom ajunge să ne cunoaștem greșelile, le vom îndrepta și vom ajunge să vedem mai clar și mai just lucrurile.

Ardealul, în genere a fost desorientat de întreaga lăura în chestiuni economice. Prețurile deosebite am văzut numai politice. Nu s'a organizat la timp o orientare financiară către București. În schimb s'a călărit prea mult, sămănându-se în mase ură destulă. Azi auzim pe atâția frunțași vâltându-se ca Ardealul săfere. Să admitem că este așa. Vă întreb însă, cine poartă vina stării de abandonare a Ardealului? Răspund tot eu: noi o purtăm ardeleni, pentru că nu ne-am înțeles rostul. În loc să ne fi dus la București după sfaturi, ajutoare și bani, — politicienii noștri au oprit lumea să se apropie de capitala finanței românești. Nu ne avem capitale suficiente pentru a cuceri terenul economic, care atât de ușor și înfrin se putea câștiga în anii 1919-1920. Vă aduceți aminte, că la epoca aceea aproape la fiecare colț de stradă erai tras de mână, pentru că și se propună câte o național-

zare, ori preluare de fabrică, întreprindere etc. în avantajose condiții. Am fost însă absolut dezorientați, zăpăciți și timizi. N'am avut curajul și nici priceperea să prindem momentul. Azi streinii nu mai sunt dispuși să se nationalizeze, căci au descoperit toate căările pentru ca să-și ajungă mai rentabil scopul.

Dacă suntem sinceri, trebuie să ne recunoaștem aceste greșeli și să ne inversăm atitudinea încăpăținată de până aci, care ne a cauzat pagube enorme. Azi noi un singur sprijin financiar putem avea și acesta ni-l oferă numai București. De aceea să începem a prețui și cinsti dupăcum se cuvine metropola finanței române. Să nu privim succesele și progresele băncilor bucureștene prin ochelari politici. Trebuie să ne fortificăm încrederea în puterile noastre financiare naționale, — oricât de modeste ar fi ele. Să ne bucurăm sincer din toată mima noastră românească de progresele realizate de bancile mari românești. Să nu ne mai hulim unii pe alții, căci din aceasta acțiune negativă numai streinii au folos.

Strănatatea este atât de flămândă să pună mâna pe avuțiile noastre. Ea numai în schimb acestui țarg este dispusă să ne pună bani la dispoziție. Și când vedem atât de clar aceste intenții bune, păcătuim contra țării și a neamului, slăbindu-ne prin încredințarea reciprocă, înțirg, denigrări și atărea alte acte nesocotite. Să propagăm solidaritatea națională, încrederea în puterile noastre, dragostea de muncă, să facem economii, ca să dăm dovadă streinatății și dușmanilor, că ne știm spăra demnitatea națională și interesele economice. În cadrele acestor vederi, luând în mână bilanțul impunător al Băncii Românești fiecare bun român, — indiferent, ca din ce partid politic face parte, sau că e ori nu acționar la aceasta bancă, — trebuie să se buure mult și sincer, căci vedem progresul o instituție financiară românească, care contează ceva în organismul economic al țării.

Banca Românească, este înaltă de toate ceeace-i spune însuși numele „românească”.

VOILETON

DARUL VOEVOZILOR

— Fragment —

SCENA II-a

Mihailu, Vlad Tepeș și Grigorie Ghica. (intrând) Mihailu

Uite chiar în ziua asta, dar semăram mai târziu,
Vream să scap de toți cu vremea, dar de turci mai timpuriu.

Hei, ce iureș strășnic, Viade, lângă Dunăre le-am tras...
Fugându-i din cetate, numai fesele-au rămas.

Sigismund în vremea asta s'a purtat ca un mișel,
Dar aveam de bună seamă un topor și pentru el.
Când am mers întâiu la Alba, mi-a trântit un gând prin cap:
Ardeleni robii? Și-atunci m'am jurat să viu să-i scap.

Am tacut, n'am spus la nimeni, însă mi-am făcut un plan.
Dar în lipsa mea de-acasă, mă vestește-un căpitan:
Turci au intrat în țară cu pradălinic Sinan.

Hii... Călugărenii...
Tutci o sută de mii tocmăi; Eu vre-o găsprezece mii.

Ei așin stăntoarea. Al noștri, la lumină, pe câmpii.
O ciocnire... ne respinge...

Ne retragem puținți în spre pădure,
Vine noaptea.

Sul voinicii sus pe dealurile sure,
Și veghind ca un lunetier supt omăt de lună plină.

Așteptam să vină ziua... să ne bitem la lumină.
Mehmet Pașa în timpul nopții, c'o puserie de norod.

Se năpustise ca o stâncă, lângă capatul de pod.
Vine lupta, vine ziua, treisprezece August, Doamne!

Fac o cruce, spun o rugă
Mă reped în el ca fiara când se năfurie de fugă.

*) Din poemul istoric „Darul Voevoșilor” ce va apărea în curând în editura „Ramuri”.

Îi isbec,
Îi frâng
Înving,
Dar de-odată de turbare
Se nădăresc și mă resping.

Îi lovesc din nou;
Mă nfruntă...
Încodată,
Și mai cruntă
Se înclinge bătălia,
Și mai aspră și cu sânge
Se înclinge
Vijelia...
Mă respinge...

Smulg atunci o bardă grea
Dela unul din ai miei
O ridic, m'arunc cu ea
Ca un trăsnet între ei.
Și-mi fac drum așa cum face lupul
[turmele de miei.]

Cât era de gălăgă,
Să nu-l scap,
Îi isbec pe Caraiman
Drept în cap...

Smulg trei tunuri, mai pe urmă,
Mă răpăd în biata turmă
Vânzolită și pribegă
Și zdrobiți fără comandă, îi sflesc să se
[retragă...]

Dar nu-i las...
M'arunc din urmă cu însofletita oaste,
Îi isbec în piept, în coastă,
Îi învâlmăș în năpuste
Și văzându-se nevinovăți, fug, și fug și
[fug sacali...]

Tavăluindu-se în hăltoacă și smulundu-se
[ca drăci...]

STEFAN BALCEȘTI.

S'a constituit Banca Generală a Județului Arad

Arad, 26 Februarie.

Adunarea de constituire a Băncii Generale a Județului Arad, despre care am dat cititorilor noștri informații la timp, a avut loc azi în sala mică a primăriei orașului nostru, la orele 11 dimineața.

Au luat parte numeroși acționari inițiali reprezentând toate categoriile sociale: proprietari, comercianți, industriași, profesioniști, agricultori, funcționari și săteni. După propunerea din partea Miron Justin, a fost ales ca președinte d. Ion Georgescu, prefectul județului care luând cuvântul, a felicitat scopul adunării și apoi a înșiruit pe d. dr. Miron Justin cu redactarea procesului-verbal și a actelor legale de constituire. Ca verificatori au fost desemnați tot după propunerea președintelui, d. Ion Lazăr și d. dr. Petru Grozdea.

În urma constatării d. Ion Lazăr, ca a fi răspuns la apel quantum legal de acționari, s'a hotărât în unanimitate înființarea Băncii Generale a județului Arad ca societate anonimă pe acțiuni. D. Președinte arată apoi că s'au subscris 12.000 de acțiuni în valoare nominală de 6 milioane lei, cari constituiesc capitalul social al Băncii, prima rată fiind vărsată în întregime.

S'a dat apoi citire și s'a aprobat proiectul de statute în virtutea cărui s'a procedat la alegerea primului consiliu de administrație.

Au fost aleși în unanimitate ca membri ai consiliului d. Ion Lazăr, Tomulescu deputat (București), Lazăr Păcu proprietar, P. Dărcu deputat, dr. Ion Grozdea deputat, dr. Petru Grozdea notar public, dr. Aurel Noyac deputat, dr. Justin Miron avocat, dr. A. Lazăr avocat, Gh. Pleș proprietar.

Două locuri din consiliu, până la împlinirea numărului de 11 prevăzut în statute, au fost lăsate vacante pentru cooptare.

Au fost apoi aleși în unanimitate, în consiliul de cenzori, d. dr. St. Arghel primar, dr. Lazăr Augustin subprefect, N. Mănuș director de liceu, Stancu Ervin expert și Ion Păzaitescu senator (București).

În cuvântarea sa, d. Președinte I. Georgescu a schițat în linii generale programul de activitate ce s'are propune noua instituție și care se poate rezuma în sprijinirea tuturor terenurilor de activitate economică românească; ajutorarea clasei mijlor de comerț și industriași; a cultivatorilor de pământ, a întreprinderilor agricole și a pășunilor în special. Oricum, fundare de instituție nouă înseamnă un progres al economiei naționale, întru cât sprijinul ce se da muncii românești este mai efectiv atunci când el puzd: de la o sursă financiară constituită prin puteri unite. D. Președinte a încheiat ură d. noii instituții prosperitate și atingerea scopului urmărit.

A luat apoi cuvântul, d. Ion Lazăr, d. I. Vancu director de școală, care și-a arătat bucuria pentru înființarea acestei instituții românești, a doua abia în interval de 37 de ani, care a luat ființă în Arad.

Adunarea s'a încheiat apoi, fiecare ducând convingerea că a contribuit la un serviciu real care se aduce victoriei economice din regiune.

Conducerea noii instituții s'a îngrădit de înființarea unui local potrivit în centrul orașului, local care a aparținut unei Bănci minoritare care a lichidat.

De asemenea s'a îngrădit de alegerea unui personal select, a cărui competență va fi o garanție că va corespunde tuturor cerințelor publicului.

INFORMAȚII

In atențiunea sătenilor nemulțumiți cu reforma agrară

Prefectura județului nostru primind numeroase plângeri ale sătenilor nemulțumiți cu reforma agrară, plângeri lipsite însă de datele necesare; a dat următorul comunicat, în atențiunea celor în cauză:

În materie de reformă agrară se fac multe reclamații de către săteni, sau chiar comune. O mare parte din aceste reclamații nu sunt întemeiate, iar de alta parte prezintă multe lacune în datele ce conțin.

Pentru a se putea evita întârzierile în rezolvarea unora din ele, întârzieri cauzate din lipsa de date și informații insuficiente unor astfel de reclamații; în interesul reclamanților comunicăm că ele să fie înaintate în primul rând la serviciul agricol de plasă, de unde se vor înainta la consilierat — însoțite de referatele necesare — pentru limpezirea chestiunilor.

Aceste reclamații se vor înainta direct consilieratului și în urma prefecturii, numai în cazul când nu vor fi luate în considerație de către serviciul agricol de plasă.

Prefect:

Inspector general Administrativ
(ss). I. C. Georgescu.

Confiscarea unui calendar

Prefectura județului Arad a trimis tuturor preturilor următoarea adresă:

Domnule Primpretor,

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul a oprit răspunderea în țară a calendarului „Epoca de aur”, editat de către societatea „Viata” din Cluj; și vă rugăm să binevoiți a dispune să se ia măsuri pentru confiscarea acestui calendar ori unde s'ar găsi.

Prefect:

Inspector general Administrativ
(ss). I. C. Georgescu.

Convocarea Congresului național-bisericesc la Sibiu

I. P. S. S. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit al Ardealului, a convocat Congresul național-bisericesc, pentru continuarea ședințelor sale, pe luni, 2 Martie, ora 9 a. m. la reședința arhiepiscopescă din Sibiu.

După cum se știe Congresul național-bisericesc a fost ajurnat în 18 Oct. 1924, avându-se în vedere, că proiectul de lege pentru unificarea organizației bisericesti a fost depus în parlament.

Considerând importanța obiectelor la ordinea zilei (un f. carea organizației bisericesti și reconstituirea Consistoriului mitropolitan) deputații congresuali sunt poțiti a se prezenta la congres în număr complet.

Greva studenților Academiei teologice a încetat

În urma hotărârii luate de către corpul profesoral de a interveni pentru eliberarea din Facultate a tuturor studenților cari se vor declara individual pentru grevă, greva a luat sfârșit ieri la orele 11.

Schimbarea mersului trenurilor Căii Ferate Arad-Podgoria

Trenurile de persoane ale Căii Ferate Electrice Arad-Podgoria, cu începere de la 1 Martie vor circula în modul următor:

Plecarea de la Arad: 5 o. 10 m., 8 o. 00 m., 11 o. 30 m., 14 o. 40 m. și 18 o. 00 m.
Plecarea de la Pâncota: 5 o. 7 o. 58 m., 11 o. 22 m., 14 o. 32 m. și 17 o. 52 m.
Plecarea de la Radna: 5 o. 20 m., 8 o. 16 m., 11 o. 44 m., 14 o. 54 m. și 18 o. 14 m.

Vremea

Ministerul de agricultură și domeniul a primit telegrama că în toată țara ploaia e generală. Prin nordul țării în special în Ardeal în multe localități ninge de câteva zile.

În Constanța timpul a fost primăvara de aproape o lună a început de așară să plouă.

Agricultorii sosiți zilele acestea în Capitală, din diferitele părți ale țării, spun că ploile sunt generale și abundente și că e să înfloarească câmpurile dând speranță unei producții abundente.

Urmărirea a trei excroci

Autoritățile locale și din județ fiind informate că trei în țivici cu numele de Asador, Severian și Naumescu au făcut mai multe excrochii încă fără bani ca abonamente la ziare cari nu există, s'au luat întime măsuri de prinderea lor spre a fi aduși în localitate pentru cercetarea cazului.

In jurul morții aviatorului Sănătescu

Paralel cu a cheta făcută de fabrica de avioane Armstrong din Londra, asupra cauzei morții aviatorului Sănătescu, autoritățile noastre fac cercetări pentru a stabili asupra cui cade răspunderea acestei nenorociri.

S'a stabilit că avionul pe care a sburat Sănătescu n'a fost încercat de piloții fabricii așa cum se uzitază.

Primul zbor cu acest avion a fost făcut de maiorul Sănătescu, pentru a vedea care este rezistența aparatului.

Se afirmă că în nenămurate scrisori trimise prietenilor săi, Sănătescu arăta că aceste avioane nu corespund necesităților.

Datoriile de război ale Franței

Economistul englez Georges Paish, vorbind la Chicago, la un banchet oferit în

onoarea sa de banchetier local a declarat că Franța a fost atacată de război, încă, curând s'au mai târziu creditorii ei vor trebui să recunoască că nu pot preținde plata datoriilor de război.

Situația Băncii naționale

Ultima dare de seamă a Băncii naționale, publicată în „Monitorul oficial” dela 22 Februarie cri.

Sau metalic, neporțit față de ziua de 3 Ianuarie: 6.499.800.829 l. i.

Efecte scontate: 7.08.437.971 l. i.

Imprumuturi pe efecte publice 445 milioane 779.913 lei.

Imprumuturi de Stat: cifrele anterioare.

Capela de înmormântare pe gaj agriculturilor și industriașilor: 98.902.523 lei.

Bilete de bancă, aflate în circulație: 19 miliarde 242.116.571 lei, față de 19.269.443.807 lei, câte erau în circulație la 3 Ianuarie a. c.

Parlamentul

Camera

Ședința dela 25 Februarie 1925

Ședința se deschide la orele 3 d. a. Președinte I. M. Orleanu.

Pe banca ministerială iau loc d. n. I. G. Duca, G. G. Măzescu, dr. C. A. g. Ilescu, G. Ciprian, Al. Lepedatu, N. D. Chirculescu și general Moșoiu.

Pr. DUMBRĂVA se referă la o comunicare anterioară prin care se atacase fostul episcop de Cetatea Albă.

Proține acte spre a dovedi nevinovăția preotului Ungureanu, — cel care făcuse comunicarea.

Modificarea legii construcțiilor

D. N. D. CHIRCULESCU, ministrul muncii, depune un proiect de lege prin care se modifică unele articole din legea construcțiilor și desființarea direcției construcțiilor.

D. sa mai depune un proiect de lege pentru reglementarea acordării diplomelor la școlile de ucenici.

Se admite urgența cerută de d. l. ministru al muncii.

Cere intervenția ordinii de zi spre a se vota niște credite urgente.

Camera admite.

Comunicări și interpeleări

D. I. MIRCEA FRIGATOR se ocupă de o cerere de revizuire făcută de locuitorii din com. Crivă (Ilof) la comitetul agrar, rugând pe d. ministru al agriculturii să se judece acea cerere.

D. I. V. MAGIARU interpelează guvernul pe chestiuni a contractelor în heiate între C. F. R. și diferite case germane pentru livrare a repațiilor în natu a, cuvele prin aplicarea tratatelor de pace și acum în armă a țării lui D. wes.

D. V. Magi ru mai cere d. lui ministru de finanțe să institue ancheta parlamentară pe care d. sa a făgăduit o aci în Cameră, spre a se cerceta gestiunea bonurilor de tezaur.

D. C. ARGETOIANU, ocupându-se de comunicarea d. lui V. Magiaru, arată că este dator să lămurească două chestiuni:

În lipsa mea, — spune d. sa, — s'a depus aci o cerere de darea mea în judecată. S'a pus chestiunea ce situație vor avea deputații din partidul național cari au simțit acea cerere.

Situația lor e foarte ușoară.

VOCI: A I A I

D. C. ARGETOIANU... deorece declară că o semnez și eu.

Să se aducă această chestiune aci spre se lămuri mai repede întreaga problemă

a bonurilor de tezaur emise dela 1918 până azi.

D. LEANCA (țărănist) cere liberarea lui Dobrogeanu-Gherea și a celorlalți comunisti areștiți.

D. MAȚA arată un caz în Basarabia în care nu s'ar fi aplicat legea cumulului.

Se intră în ordinea de zi.

Legi votate

Se votează fără discuție următoarele proiecte de legi:

1. Proiectul de lege relativ la anulări de credite în sumă de 177.535.274 d. n. bug total general al Statului pe 1924 și la deschiderea de credite în valoarea de 88.149.225 pe seama aceluiaș buget.

2. Proiectul de lege pentru descărcarea caserilor publice de sumele plătite dela portofoliu pe tirul dela 1 Aprilie 1916 până la 1 Ianuarie 1924.

3. Proiectul de lege pentru modificarea unor articole ale Statului: Casei de economie și credit a corpuu didactic.

4. Înființarea unei judecătoria la Mărdășești.

5. Proiectul de lege prin care se cedează în mod gratuit societății „Colonia” școlară „Spiru Haret” a unui teren în întindere de 2 hectare.

6. Proiectul de lege prin care ministerul Sănătății este autorizat să cedeze în mod gratuit aso. i. t. i. n. e. v. e. n. e. l. a. m. e. d. i. c. i. n. o. r. u. l. a. d. i. n. d. i. n. b. i. e. H. e. r. u. l. a. n. e. l. n. c. a. r. e. s. e. v. a. i. n. i. l. o. i. t. a. u. n. c. a. m. p. e. n. t. r. u. m. e. d. i. c. i. n. e.

7. Proiectul prin care ministerul Sănătății este autorizat a vinde de veci, fie prin licitație, fie prin bună învoială micile sale proprietăți situate în sate și orșe.

8. Proiectul prin care ministerul Sănătății cedează un teren spitalului Str. haia ministerului cultelor și artelor, spre a clădi o catedrală.

Se votează apoi proiectul de lege pentru suprimarea art. 8 din legea învățământului superior.

Ne mai fiind nimic în ordinea zilei, ședința publică se încheie la orele 4 și jumătate.

D. n. i. d. p. u. t. a. i. i. n. t. r. a. a. p. o. i. n. s. e. n. t. i. n. i. n. t. r. a. a. c. e. r. c. e. t. a. d. i. f. e. r. i. t. e. p. r. o. i. e. c. t. e. d. e. l. e. g. i.

Senatul

Ședința dela 25 Febr. 1925

Ședința se deschide la ora 3:30, sub președinția d. lui M. Pherekyde.

Pe banca ministerială d. n. Tancred Constantin u.

După ce se fac formalitățile obicinuite, Senatul a trecut în secțiuni spre a se ocupa cu studiul proiectelor de lege.

Artistice -- Culturale

Concertul soților Mărcuș

În ziua de 25 Februarie a avut loc la Ateneul din București concertul d. n. Ritta Mărcuș și al d. n. Ștefan Mărcuș.

Pentru cei cari urmăreau vechi muzică din Transilvania și Banat, numele d. n. Mărcuș nu este necunoscut. D. sa este absolut al conservatorului din Viena, posedă o frumoasă nuanțată voce de tenor dramatic.

În București din 1913 d. sa a interpretat rolul lui Tericida din Cavaleria Rusticana. A cântat apoi în Viena, Troppau, Salzburg.

D. n. Ritta Mărcuș, e eleva profesorului Hess din Viena, o delicată voce de soprană. A cântat în București îndecori la muzice festival etnografic al „Astrei” la Teatrul Național în anul trecut sub batista d. n. Tiberiu Brediceanu, când voca sa clară, cu o coloratură catifelată a fost mult aplaudată. Sâmbătă în 21 Februarie d. sa a cântat la operă în Traviata. E angajată acum pentru o serie de reprezentații la Opera din Cluj.

Soții Mărcuș sunt într'un turneu muzical prin mai multe orașe ale țării. Concertul acesta e al 14-lea în seria lor de concerte.

Niculescu—Basu — în Ardeal

Sistem informații că celebrul cântăreț George Niculescu—Basu va începe în curând un turneu în prin ipalele orașe ardelen.

Turneul va începe cu orașul Timișoara și se va termina cu Brașovul. Vor fi vizitate: Lugojul, Coranșebesul, Oradea Mare, S. tu-Mare, Sighetul-Marm. ței, Baia-Mare, Clujul, Alba-Iulia, Sibiu și Sighșoara.

Serata Ady la Palatul Cultural

În seara de 25 Februarie — la ora 9 — a avut loc în sala Palatului Cultural serata artistică-literară închinată memoriei literale a poetului ungur Andrei Ady. În fața unei săli arhipline scriitorul Geza Tabory a citit o seamă de amintiri despre Ady.

Emeric Racz și H. g. d. u. s. B. b. i. au cântat mai multe arii de Reinitz, cu versuri de Ady, Bela Zala și Nora Tessidori au spus versuri etc.

Serata a decurs în cea mai mare însoțire.

Serata de dans Ghyssa Eghy

În 6 Martie va avea loc în Palatul Cultural o serată de dans de d. n. Ghyssa Eghy, cu concursul pianistei Elisabeta Cotrus.

Concertul violoncelistului Foldessy

În 2 Martie va avea loc în Palatul Cultural din localitate concertul celebrului violoncelist ungur Foldessy.

Economice.

Vadul comercial nu se legiferează

De la ministru Mărzescu a făcut unui ziar din Capitală următoarea senzațională declarație:

„Legea chirilor la vigoare nu va cădea nici o modificare. De altfel, cercetați și vă veți convinge că toată lumea este de acord să nu se mai sgândărească această iritantă chestiune a chirilor.

S-a creat o stare lăgală pe timp de trei ani. Să lăsați ca expirarea acestui termen să iasă din sfera de fapt din acel moment, în care și întrucât mai este nevoie de un regim excepțional al chirilor și întrucât statul mai are obligația de a interveni în raporturile dintre chiriași și proprietari.

Avantajele legii minelor

Ministrul industriei și comerțului a decis că:

Vor beneficia de scutire de orice drepturi vamale prevăzute de art. 269 din legea minelor și societățile de foraj, cari lucrează în asociație cu proprietarii sau concesionarii de mine sau terenuri miniere.

„Într-prinderile de foraj cari lucrează contra plată, în bani sau în redevență, nu vor beneficia de dispozițiunile articolului sus citat.

„Scutirile se vor acorda numai pentru asinele, unelte și orice aparate și materiale cari nu se pot fabrica în țară“.

Plata impozitului asupra dividendelor

Ministerul de finanțe a trimis un ordin Administrațiilor financiare prin care le pune în vedere, ca să ia de urgență măsuri ca societățile anonime să aibă impozitul mobilier asupra dividendelor și tantiemei.

În baza legii contribuțiilor, acest impozit este exigibil din momentul în care se stabilesc drepturile acționarilor.

Societăților cari nu vor executa aceste dispozițiuni li se vor da procese verbale de contravenție, contra-ându-se în același timp și în anul trecut ele au plătit aceste impozite.

Morarii din Oradea-Mare și Satu-Mare au încetat măcinăul

Oradea-Mare, 23. — În ultimele zile problema pâinii în Ardeal a intrat într-o fază critică. Populația multor orașe este amenințată să rămână fără pâine.

Astfel, morarii din Satu-Mare au comunicat primăriei că negăsind grâu pe piață cu prețurile stabilite de regulamentul grăului vor înceta măcinăul.

La fel au procedat și morarii din Oradea-Mare comunicând autorităților că morile lor sunt în imposibilitate de a mai alimenta orașul cu făină.

Piața cerealelor

Piața neșchimbă, fără cumpărători. Prețurile, în strâmtătate, se mențin scăzute din cauza lipsei de cerere.

Au cotat:
La Băila și Gălbău: orzul 68.000, ovăzul 68.000; p. rumbul 62.000 l. i.
La Tulcea: orzul 68.000; porumbul 62.000 lei.

La Isma: orzul 67.000; porumbul 61 mii lei.

La Constanța: orzul 70.000; porumbul 63.000 lei.

La Calărași: porumbul 58.500 oferit la 5.25 lei.

La Giurgiu și Oltenița: porumbul 58 mii lei.

Piața petrolului

Piața este din ce în ce mai fermă. Benzinele înregistrează vertiginoase urcări de prețuri și marfa e foarte puțină.

Deasemenea frumoase urcări se înregistrează în țitui.

Prețurile au fost:

La intern:
Țituiul cotează 23.700—24.000 lei vagonul de Bușteni și Băicoi și 22.200—22.500 tip Mereni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 8.60 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 8.70 lei kgr.

Benzina grea este cerută la 5.80 lei kilogramul loco fabrică fără taxe și oferită la 5.90.

Petrolul lampant este cerut la 2.60 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 2.65 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.80 lei kgr.

Pacura este cerută la 1.55 lei kilogramul loco fabrică fără taxe și oferită la 1.65 lei kgr.

Uleiurile C. F. R., se găsesc la 6.35 lei kgr. loco fabrică fără taxe. Uleiul regal. O cerut la 8.00 lei kilogramul loco fabrică fără taxe; cel OO la 8.70 lei kgr. și cel OOO la 11.50.

La export:
Benzina ușoară este la 10.70 lei kilogramul loco fabrică și 8.45 lei kgr. fob Constanța.

Benzina grea este cerută la 6.45 lei kilogramul loco fabrică și 8.35 lei kgr. fob Constanța.

Petrolul lampant se găsește la 2.60 lei

kilogramul loco fabrică și 3.60 lei kgr. fob Constanța.

Motorina o avem la 1.80 lei kilogramul loco fabrică și 2.80 lei kgr. fob Constanța.

Amânarea conferinței feroviare de la Varșovia

Legătuirea republicii poloneze din capitală a făcut cunoscut ministrului de externe că conferința de cale ferată ce urma să se întrunească în ziua de 20 Februarie, la Varșovia, în vederea organizării unui serviciu de transit între România, Polonia și Jugoslavia și la care urmau să participe și delegații marilor state majore ale celor trei țări, a fost amânată pentru a doua jumătate a lunii Martie.

Această amânare a fost cerută de guvernul jugoslav pentru ca mai înainte convențiunea specială feroviară încheiată între administrația C. F. R. și căile ferate sârbești să fie satisfăcută, cerere la care s'a raliat și guvernul d. la Varșovia.

—00—

Devizele și valuta.

Rador, 26 Februarie.

Zărlich:	Deschidera:	Închidera:
Berlin	12390.62	12387.50
Amsterdam	208.50	218.50
New-York	520.50	520.75
Londra	2477.—	2476.50
Paris	2680.—	2670.—
Milano	2095.—	2095.—
Praga	1541.25	1540.—
Budapesta	72.—	72.—
Belgrad	8.40	8.40
București	253.75	255.—
Varșovia	100.—	100.—
Viena	7335.—	7335.—

Cursul devizelor București pe ziua de 26 Februarie 1925.

	Cerute.
Paris	10.70
Berlin	—
Londra	982.—
New-York	205.50
Italia	835.—
Elveția	39.70
Viena	28.75
Praga	6.05
Budapesta	—

Valute:

	Cerute	Oferite
Napoleon	760.—	—
Mărci	48.50	—
Leva	134.—	—
Lire otomane	104.—	—
Sterline	960.—	—
Francezi	10.80	—
Elvețieni	39.50	—
Italiani	8.40	—
Drachme	340.—	—
Dinari	325.—	—
Dolari	203.50	—
Marca poloneză	39.—	—
Coroana austriacă	28.75	—
„ maghiară	28.—	—
„ cehoslovacă	5.95	—

—00—

Poșta Redacției

I. V. Schița „Povestea celor două cruci“ are un subiect nălv. Trebuie multă artă să scoți din ea o valoare literară. Versurile intitulate „Iavățătorii“ le publicăm aici pentru frumuseța sentimentului ce le-a inspirat:

INVATĂTORII

Mă 'nchin, mă 'nchin 'naintea voastră
Voi sunteți stăpâniți de-un dor
A voastră i cinstea tot mai multă
De acum năinte 'n viitor.

Muncii, muncii și mai departe
Am spus aceasta și o spu
Că nu-l chemare mi frumoașă
Pe lume ca a voastră nu-i

Mă 'nchin, mă 'nchin 'naintea voastră
Muncii, muncii, mereu faceți
Să nu mai fie în țara noastră
Nici urmă de analfabeti.

I. V.

Cetiți și răspândiți
Tribuna Nouă

EXTRAS

din Catalogul editurii „Cartea Românească“

Cărțile se găsesc în toate librăriile din țară. Acolo unde ele nu se află, amatorii le pot comanda direct la „Cartea Românească“, București, Bul. Academiei No. 3, trimițând costul anticipat, prin mandat postal.

Anghel D.: Poezii. O adevărată operă de pietate literară s'a îndeplinit dându-se la lumină, strânse laolaltă mărgăritarele poetice ale delicatului scriitor D. Anghel. Sunt în acest volum adevărate frumuseți de acelea, ce nu pot fi întâlnite decât în opera marilor poeți ai omenirii. Lei 28.—

Alecsandri V.: Poezii. Poeziile baroului dela Mircești, scrise dela 1842 până la moartea sa, sunt strânse laolaltă în această carte. Ca limbă și idei sănătoase poeziile lui Alecsandri au darul de a ne oțeli sufletele și de a ne mări dragostea de țară. Lei 30.—

Alecsandri V.: Teatru Vol. I. Ce ce și-a pus tot sufletul pentru întărirea teatrului la noi a fost Alecsandri care a scris anume, în acest scop, comedile și scenetele comice, din care amintim: Mama Anghelușă, Kera Nastasia, Șoldan, etc., atâtea comedioare ce învelesc pe toți și sunt cele mai potrivite pentru Teatrele populare. Celelalte volume vor apare succesiv. Lei 35.—

Alexandrescu Gr.: Versuri și proză. Aceasta este singura carte în care sunt reunite poeziile și proza celui ce a evocat cu atăta putere frumusețile trecutului nostru. Aci se găsește vestita „Umbra lui Mircea la Cozia“, aci „Răsăritul lunii la Drăgășani“, „Mormitele“, etc., cum și fabulele poetului; iar, la sfârșit, o fermecătoare peregrinare prin cele mai frumoase Mănăstiri din țară. Ed. nouă. Lei 30.—

Brătescu-Voinești Al. I.: În lumea dreptății. Întăiul volum de adevărate perle literare, eșite din pana măiestră a marelui nostru, scitor. Aci dăm peste schițele și nuvele sale cele dintăi, adevărate comori de artă și de simțire: În lumea dreptății, Paul, Două surori Microbul, Sămbata, Magheranul, Pană Trăsnea Sfântul. etc. Lei 15.—

Brătescu-Voinești Al. I.: Intunerice și lumină. Al doilea volum de nuvele și schițe, datorite acestui maestru al prozei noastre, se bucură de aceeași mare trecere printre cititori.

Amintim, pe lângă întâia bucată, următoarele frumuseți: Scrisorile lui Mișu Gerescu, Blana lui Isaia, Călătorul lui Șade bine cu drumul, Privighetoarea, Neculăița Minciună, etc. Lei 15.—

Băgulescu G. Căp.: Zile de energie.

Amintiri. Printre puținele cărți bune, inspirate până acum de războiul nostru național, trebuie pusă și aceasta a căpitanului Băgulescu care ne face să trăim aievea viața de necazuri și primejdii, durată în tranșee de ceie s'au jertit pentru țară. Lei 6.50

Coșbuc Gheorghe: Căntece de viteză. În această carte sunt strânse într'un mănunchiu poesile de un vajnic eroism în care „Poetul țărânilor“ a cântat isprăvile vitejilor ale celorce și-au vărsat sângele pentru țară la 1877—78. Lei 20.—

Coșbuc Gheorghe: Fire de tort. Acesta este titlul întâiului sireag de mărgăritare, întâiul mănunchiu de poezii al poetului care, dela Eminescu încoaie, a atins cele mai înalte culmi ale desăvârșirii poetice. Lei 35

Coșbuc Gheorghe: Povestea unei caroane de oțel. O operă în proză a marelui poet, închinată spre slăvirea „Marelui Căpitan“ care a purtat steagurile țării ia isbândă, împreună cu norodul acesta de țărani, cari pleacă în bătălie chiuiind și cântând ca la nuntă. Lei 20.—

Coșbuc Gheorghe: Ziarul unui Pierde vară. Un alt sireag de nestemate, de o măestrie ajunsă la cea din urmă desăvârșire, cu care a dăruit literatura românească marel poet. Lei 20.—

Coșbuc Gheorghe: Balade și idile. Întăiul volum de poezii cu care marele nostru Coșbuc și-a făcut debutul în literatură, fermecând pe toți prin puterea de simțire și prin perfecțiunea fără de seamă a tuturor veritabilelor nestimate din acest volum. Lei 25.—

Coșbuc Gheorghe: Războiul nostru pentru neatărnare. O altă operă în proză datorită lui Coșbuc și în care marele scriitor istorisește pe șart într'un graiu avântat, cele mai mișcătoare episoade din Războiul dela 1877—78. Lei 20.—

Creangă I.: Opere complete.

una din cărțile cele mai prețuite și mai tate de cititori — cartea de povești a re lui prozator Ion Creangă.

Limba neaoș românească, presărată multime de expresii luate din gura păl lui, în care sunt asterute operele vigurose scriitor graiul curat popular al ror povestilor lui, cum și hazul cu tichite, le face deopotrivă de dragi ror. Lei 3

Cazaban Al.: Păcatul Sfintiei. Iata încă unul din cele mai atrăgătoare mănunchiuri de nuvele ale marelui humorist Cazaban în toate stărue acuceritoare putere de observație și ac notă muncălită ce pune stăpânire pe eul o de îndată ce prinde să citească vre'o pag de ori unde, din această carte. Lei 3

Căliman N. Dr.: Cum să ne apănă sănătatea. Iată o carte menită să ul de cele mai mari foloase ori cui îi cadove mână, prin sfaturile bune date anume a ne feri de atâtea molime și boale amenință sănătatea. Lei 10

Dulfu P.: Gruia lui Novac. Este vestirea faptelor vitejești ale unuia din mai dragi eroi ai poporului nostru, lui Novac, cum îl știe tot norodul. Lei 10

Scriitorul povestește cu un avânt din crescând și într'o limbă curat românească prinsă în haina unui vers curgător, mite isprăvi vitejești ale lui Novac. Lei 10

Dulfu P.: Isprăvile lui Păcată. Iată o operă cu care popularul scriitor a donsi literatura noastră și în care ne prezintă Păcală, eroul popular al glumelor, ele e fa posed ne fac să rădem cu lacrimi. Aceasta carte a fost premiata de Academia reditu mână. Lei 10

Dulfu P.: Dumnezeu și oamenii. Iată o caldă tălmăcire a Sfintei Scripturi pe înțelesul tuturor, înfăptuită de marele scriitor popularului scriitor care ne înfățișează într'ia viața a Mântuitorului lumii, povestind versuri curgătoare și de o rară limpeză de genaiu, trecerea pe pământ a lui Ieroc Christos. Lei 10

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)